

ІГОР КАЧУРОВСЬКИЙ

ЕМІГРАЦІЙНА ЛИХОМАНКА

Комедія на 3 дії.

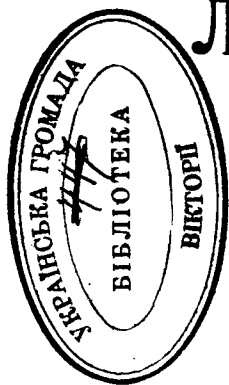
УКРАЇНСЬКЕ ВИДАВНИЦТВО
« П Е Р Е М О Г А »

Буенос Айрес
1 9 4 9

ГОР КАЧУРОВСЬКИЙ

ЕМІГРАЦІЙНА ЛИХОМАНКА

Комедія на 3 дії.

УКРАЇНСЬКЕ ВИДАВНИЦТВО
« П Е Р Е М О Г А »

Буенос Айрес
1949

І. ДІЯ

Таборова кімната, перегороджена ліжниками (“коцями”) на кілька клітин. Посередині кругла залізна піч і стіл. За столом сидить з газетою в руках інж. Долярник.

Долярник: (читає вголос) “Як повідомляє гонюльське радіо з Тімбукту, уряд Нікарагуа вирішив прийняти 2 мільйони Ді-Пі. З них 500 тисяч буде zatrudнено в столиці Нікарагуа — Манагуа, решта знайде собі працю в інших великих промислових містах країни”. Пане Омельку, ви чули?

Голос Омелька з-за ліжника: Еге.

Долярник: Але ж це чудово. Слухайте далі: “Перевага при в’їзді дається лотишам і українцям”. Чуєте: українцям!

Омелько: Еге.

Долярник: І що ви на це скажете? Я скажу: треба їхати.

Омелько: Та воно б треба.

Долярник: Так в чім річ? Їдемо.

Омелько: Воно б тее, так коли б не тее ...

Долярник: Ах, завжди ви зі своїми сумнівами!

Входить п. Язичківська: Ой, пане інженерцю! Яку я новину принесла: Нікарагуа бере 2 мільйони самих українців. І знаєте: пан магістр Свинський вже складає списки. Він має швагра в українському комітеті в Нікарагуа і отримав звітти листа з дозволом записати 200 українців з нашого табору. (Нахиляється до інж. Доляр-

ника). 100 шилінгів на видатки — і будете в списку.
Долярник: 100 шилінгів! Але це дорого!

Язичківська: Не скупіться. Що вам? Продасте трохи сахарини і будете мати.

Входить редактор Тремтій: Який жах! Треба негайно звідси тікати, бо завтра буде пізно. Американські військові фахівці підрахували, що поради можуть за 2 тижні зайняти всю Європу. А, крім того, вчора передавали по радіо, що більшовики захопили вже цілий Берлін, викинувши звідти американців, англійців і французів. Який жах! А на півдні що робиться: війська Тіта перейшли італійський кордон і доходять до Венеції! треба скорше ладувати речі і їхати. Хоч чортові на роги — аби тільки їхати.

Долярник: А про Нікарагуа ви не чули?

Тремтій: А що там? Революція?

Язичківська: Пане редакторе! Нікарагуа приймає 2 мільйони українців. Наш голова допомогового комітету договорився з президентом.

Тремтій: Нікарагуа! Чудово! Коли 2 мільйони, то я зможу знову випускати свою газету "Загумінковий Вісник". Правда, пане інженере, прекрасна була газета?

Долярник: Так, так. Я пам'ятаю. Ви ще там друкували "Основи качкознавства".

Тремтій: Так. І не скінчив. Війна стала на перешкоді.

Язичківська: (біля в'їзду) Ой, що я бачу! Сюди йде сам пан магістр Свинський.

Тремтій: Прошу пані, хто це є — магістр Свинський?

Язичківська: Це той пан, що пише до Нікарагуа.

Тремтій: О!

Стук в двері.

Всі: Прошу, прошу.

Входить п. м. Свинський, з течкою під пахвою, в окулярах.
Свинський: Добридень, панство! (Цілує руку Язичківській, вітається з Долярником).

Долярник: Прошу, познайомтесь (показує на Тремтія).

Свинський: Свинський.

Тремтій: Тремтій.

Разом Свинський і Тремтій: Дуже, дуже, приємно.

Свинський: (сідає й розкриває течку) Панове, я зайшов до вас, щоб поділитись приємними звістками. Нікарагуа приймає 2 млн. українців. Український комітет в Нікарагуа хотів вислати спеціального консула до Європи для вербування робітників. Але мій швагер, котрий займає там відповідальне становище і є, так би мовити, дорадником міністра - президента цілої держави, настояв на тому, щоб консульські уповноваження передати магістрові Свинському, себто мені. І ось, панове, я вже отримав ці уповноваження (показує папери).

Тремтій: Прошу пана, якою мовою це писано?

Свинський: Нікарагуанською.

Долярник: Прошу, пане магістре, які гроші в обігу в Нікарагуа?

Свинський: Нікарагуанські доляри.

Долярник: Чи ви, пане магістре, не могли б мені показати, як вони виглядають?

Свинський: На разі не маю при собі. Колись іншим разом.

Долярник: Дуже буду вас просити.

Свинський: Перепрошую шановних панів, але я мушу поспішати (виймає якісь бланкети) Гм ... гм ... Мої шановні панове, хто з вас бажає записатися на виїзд до Нікарагуа?

Долярник: О, безумовно, ми всі бажаємо. Починайте хоч з мене.

Свинський: (пише) Долярник ... Ім'я?

Долярник: Михайло.

Свинський: Рік народження?

Долярник: Дев'ятьсот осьмий.

Свинський: Фах?

Долярник: Інженер.

Свинський: Так, я знаю, але мені потрібно зазначити більш вузький фах. Наприклад: інженер - будівельник, інженер - механік, інженер - залізничник ...

Долярник: Ні, я просто інженер.

Тремтій: Прошу пана, пане інженере, ви казали колись, що ви інженер - іхтіолог.

Долярник: Так, так, інженер - іхтіолог. (Свинський записує)

Язичківська: Пане інженерцю! Але ж мені ви казали, що ви топограф.

Долярник: Цілком слушно. Я працював три роки, як інженер-топограф, але скінчив я іхтіольогію.

Язичківська: Прошу пана, а що це — іхтіольогія?

Долярник: Це наука про вимерлих тварин. Різні іхтіозаври, бронтозаври, динозаври, кентаври ...

Язичківська: Напевно, не дуже цікава наука.

Долярник: О, безумовно.

Свинський: Гм ... гм ... Пане, мені незручно, я такий перевтомлений, ледве не забув взяти з вас вписове.

Долярник: Прошу, прошу. (дає гроші).

Свинський: (до Язичківської) Гм ... гм ... Ви, пані, також будете реєструватись?

Язичківська: Так. Але я зачекаю. Хай сперше пишуться мужчини.

Тремтій: Як можна, пані. Мужчина завжди мусить поступитися перед жінкою.

Язичківська: Ні, ні, пане редакторе. Реєструйтеся спочатку ви.

Свинський: (до Тремтія) Ваше прізвище?

Тремтій: Редактор Святослав Тремтій. (дає гроші)

Свинський: (бере гроші, дивиться на світло, ховає) Ах, я собі пригадав. Це ви редагували часопис “Загумінковий Вісник”?

Тремтій: Так, так, я.

Свинський: Може це ваші статті там друкувалися? ... (тре пальцями чоло) Ах, гм-гм, зараз пригадаю ... Статті з циклю “Основи качкознавства”.

Тремтій: О, так, мої.

Свинський: Які прекрасні статті. А головне — скільки в них було ліризму.

Язичківська: О, наш пан редактор має таке чуле серце!

Свинський: Гм-гм. Але я мушу кінчати свої справи. Отже, фах — редактор (пише). Рік народження ... (Свинський і Тремтій говорять щось напівголосно).

Язичківська: (замріяно) Нікарагуа ... Чи думала я коли, що поїду до цієї країни? Як багато несподіванок ховає в собі майбутнє кожної людини ... Нікарагуа ... я не знала ще вчора, що така країна існує! А за який місяць чи два ...

Долярник: Пані, ваша черга реєструватись.

Язичківська: Ах, перепрошую. (Сідає біля Свинського, зазирає йому в обличчя, торкається до нього плечем) Пане магістре, я наперед хочу вас дещо розпитати (щось говорить Свинському тихенько, кокетує, сміється)

Без стуку з'являється Паскаренко з кошиком.

Паскаренко: (кричить) Сільодкі! Цитрини! Родзинки! Кому родзинки?!

Долярник: Заходь.

Паскаренко: Горілки вам не треба?

Свинський: Коньяк?

Паскаренко: Баворська, сама найкраща.

Свинський: (морщиться).

Язичківська: А ще що у вас є?

Паскаренко: Пальто жіноче. Візок дитячий. Все, що завгодно. Оселедці, мило, панчохи, цитрини, яблука, родзинки, кому що треба.

Долярник: (відводить Паскаренка на авансцену, питає притишеним голосом) Ну, що, коли будуть доляри?

Паскаренко: Сьогодні увечері приїде один пан з Клягенфурту і привезе.

Долярник: Скільки?

Паскаренко: П'ятдесят.

Долярник: Ну, добре. Якщо дістанеш — матимеш 2 пункти. (Щось шепоче Паскаренкові на ухо. Потім обидва вертаються до столу).

За столом в той час розмова:

Язичківська: Пане магістре, як ви вважаєте: чи важко вивчити нікарагуанську мову?

Свинський: О, ні. Навпаки, зовсім легко.

Язичківська: А ви, пане магістре, вмієте говорити по-нікарагуанськи?

Свинський: Гм-гм... Трохи вмів, не зовсім добре, але... порозумітися можу.

Язичківська: А що це за мова — нікарагуанська?

Свинський: Це щось середнє між мовою венецуельською і мексиканською.

Долярник: Паскаренко, а ти вже записався в Нікарагуа?

Паскаренко: (говорить дуже голосно) Го-го, я вже 2 години, як записався. Хотів був їм (показує на Свинського) заплатити трохи грішми, а трохи товаром: яблуками там, оселедцями. Аж куди там, не хочуть. (до Свинського). Все одно, пане, в мене щось купувати-мете.

Долярник: Не перешкоджай. Бачиш, пан магістр пише.

Паскаренко: Ну то, нехай пишуть. А ми покуримо! (витагає махорку).

Тремтій: Та що ви, Паскаренко. Хіба можна при такій людині курити таку гидоту. Невже ви не засвоїли досі навіть початків західньої культури?

Паскаренко: Мені що? Коли так, то я й не куритиму (ставить корзинку на стіл, коло Свинського, з шумом бере стілець і сідає).

Тремтій: (до Долярника, тихенько) От, подивіться, до чого він невихований. (до Паскаренка, тихо). Пане Паскаренко, чому ви завжди кажете: сільодкі? Адже у вас у Чернігові говорили: оселедні.

Паскаренко: (голосно) Та це я, щоб усім було понятно.

Тремтій: Ну от, знову: понятно. Хіба є в українській мові таке слово?

Стук в двері.

Стара емігрантка: Раді Бога! Здесь лі находітса гаспадін Свінський?

Голос Омелька з-за “коца”: Тутечка. (Свинський, почувши цей голос, розгублено оглядається)

Стара емігрантка: Где — туточки? (біжить в куток до Омелька).

Омелько: Та ні, не тут. Сидить отамечки.

Стара емігрантка: Ах, не мучьте міня, где же гаспадін Свінський?

Свинський: Гм-гм . . .

Стара емігрантка: Ви?

Свинський: Маєте рацію. Я.

Стара емігрантка: Ах, галубчік, я слыхала, што ви куда-та записиваете. Запішите і міня. Раді Бога!

Долярник: Прошу пані, ми пишемо тільки українців.

Стара емігрантка: Да, но я теж із Маларосії. Я теж імею право ехати за акіан. (нахиляється до Свинського) Гаспадін Свинський, галубчік, запишите (пхає йому гроші).

Свинський: (бере гроші) Гм-гм ... Бачите я мушу довідатись про дозвіл для вас безпосередньо у пана президента республіки Нікарагуа. А зрештою ... Так ви, кажете, українка?

Стара емігрантка: Да-да, канешно.

Свинський: Оскільки ці панове (показує на інших) не матимуть нічого проти, я вас запишую.

Стара емігрантка: Галубчік, как я вам благодарна.

Свинський: Ваше прізвище!

Стара емігрантка: Я честная женщина, і прозвіща у міня нет.

Паскаренко: Вони питають, як ваше хвамліє.

Стара емігрантка: Ах, фамілія. (сідає біля Свинського) Баронеса Едельгунд. (Свинський пише; далі розмова йде напівголосно).

Долярник і Тремтій виходять на авансцену.

Долярник: Пане редакторе! Ви завважили? Це ж дійсно державна людина!

Тремтій: Які знання! Яка ерудиція!

Долярник: А яка шляхетна поведінка!

Тремтій: Ми мусимо запам'ятати назавжди цей день — день нашого знайомства з паном магістром Свинським.

Долярник: А знаєте, пане редакторе, я сподівався, що ми, за допомогою пана магістра зможемо влаштуватися в Нікарагуа при українському допомоговому комітеті. Я спробую перебрати до своїх рук референтуру допомоги голодним Ді-Пі, що лишаються в Європі. За півроку керування допомогою акцією я матиму мільон.

Голос Омелька: То ви, пане Свинський, пишіть і мене.

Свинський: (здрігнув) Га? Що? Хто це говорить?

Омелько: Та це я. Омелько Розбийгоршок. (вилазить з-за "коца"). Ви не тікайте. Пишіть (Свинський пише)
Омелько Розбийгоршок, 1903-го году рожденія, народився в Охтирці, Рогатинського воеводства.

Тремтій: Що? Охтирка? Рогатинського воеводства?

Свинський: Ви що, старий емігрант чи новий?

Омелько: Конешно, старий.

Свинський: Але ж Рогатинського воеводства не існує.

Омелько: Як не існує, коли у мене в паспорті записано? І скрінінг проходив. Трохи, правда, був заплутався. Ну, нічого, викрутився.

Свинський: Фах?

Омелько: Хлібороб. А з тридцятого року, як розкуркулили, аж поки німці не прийшли, у Макеївці на шахті робив. (Свинський пише).

Паскаренко: (Раптом схопився). Ну, чого я сиджу. Як нічого не купуєє, то треба йти (з шумом бере зі столу корзинку, іде до дверей і ще в кімнаті кричить). Сі-льодкі, цитрини, кому цитрини!!!

II. ДІЯ

Свинський: (сидить за столом). Слідуючий!

Входять Долярник і Тремтій.

Долярник: Ми з паном редактором.

Свинський: Ах, це ви, дуже приємно. Гм-гм ... Розумієте, панове, що це пуста формальність, але я мушу виконувати зарядження міністра - президента. Вчора я отримав нову інструкцію. Кількість фахів, потрібних для Нікарагуа, сильно обмежена. Потрібні лише пасту-

хи свиней, комснґярі або ж сажотруси, замітальщики вулиць, водовози і робітники для репаратури каналізації. Отже, панове, якщо ви хочете їхати, ви мусите зареєструватися вдруге. Мій швагер запевняє, що інтелігентні люди знайдуть там собі працю за фахом. Але ж ІРО ніколи не погодиться з тим, щоб ми офіційно дозволили інтелігенції в'їзд до Нікарагуа. Тому хай кожен з вас вибере собі той фах, який йому більше подобається, а я запишу вас наново. Отже, панове?! ...

Тремтій: Ну, що ж. Пишіть мене замітальщиком вулиць.

Долярник: А мене фахівцем від каналізації.

Свинський: (пише) Але ж, мої любі, повторна реєстрація вимагає повторної оплати. (Тремтій і Долярник витягають гроші).

Долярник: Пане магістре, може б цю повторну оплату можна було якось обминути?

Свинський: (жалібно). Ви мене ображаєте, панове. Якби я мав змогу, я б не тільки не брав від вас грошей, а, навпаки, виплатив би вам певну суму на дорогу (бере гроші).

Долярник і Тремтій виходять.

Входить стара емігрантка: Здрастуйте!

Свинський: Ви також на повторну реєстрацію?

Стара емігрантка: Ах, нет. Я за своїми деньгами. Відіте лі ... В сіводнішней "Почте Колумба" ... (виймає газету). Вот слухайте: "Как саабщает наш специальный корреспондент із Амстердама, Сергей Ліфарь і другіє русскіє мислітелі абратілісь к президенту республикі Нікарагуа с просьбой о прінятіі ста тысяч русских емігрантов". Відіте ... Я хотела би палучить назад маї деньгі. Я паеду с русскімі.

Свинський: Так, так. Ви маєте цілковиту рацію. Лише, на превеликий жаль, гроші я вже вислав на ім'я нікарагуанського амбасадора в Женеву. А крім того, мені дуже добре відомо, що дозвіл на в'їзд росіян увійде в силу лише за 3 — 4 роки. Отже, еventуальні консеквенції, що виринають на маргінесі цієї квестії, не принесуть вам бажаної сатисфакції.

Стара емігрантка: (з острахом) Нічіво ні панімаю.

Свинський: (з погрозою) Я кажу: еventуальні консеквенції, що виринають на маргінесі цієї квестії, не принесуть вам бажаної сатисфакції.

Ссара емігрантка: (перелякано). Но што же мне делать?

Свинський: Зареєструватися в мене повторно на якийсь інший фах. Я, наприклад, можу записати вас прибиральницею.

Стара емігрантка: Да, но у міня больше нет деніг. У міня всіво 30 шілінгов.

Свинський: (замислився). Пані, я можу вам дещо порадити. Лишіть мені в заставу цей перстень, а я заплачу за вас своїми грішми. А потім віддасте.

Стара емігрантка: (нерішуче) Вазьміте, но ні патеряйте. Ета фамільний перстень баронов Едельгунд.

Свинський: Як можна, пані.

Стара емігрантка: (виходить).

Деякий час нікого немає.

Свинський: Що вже всі?

Язичківська: (входить) Ще я.

Свинський: Ах це ви, пані ... пані ... забув прізвище.

Язичківська: (сідає коло нього, підказує) Язичківська. Невже ви забули? Правда, правда, стільки справ ...

Свинський: (стримано) Так от в чім річ, пані Язичківська. Пан президент республіки Нікарагуа доктор дон Пе-

дро - Лопец - Мігуель д'Іпекакуана обмежив число фахів, потрібних для в'їзду в Нікарагуа.

Язичківська: Знаю, знаю. Я чула про це від панів редактора Тремтія і інженера Долярника. Ах, пане магістре, про що я вас хочу просити (схиляється йому на плече). Я нещасна вдова, бідую на еміграції з малими дітьми...

Свинський: (перебиває) І давно вмер ваш чоловік?

Язичківська: О, давно, вже яких вісім років.

Свинський: Ну, то, значить, діти не такі вже малі ...

Язичківська: (підскакує) Як не малі! Старшому 3 роки, а меншій 7 місяців! (відчула, що говорить не те, що треба, міняє інтонацію). Та що я вам це говорю, хіба ви можете мене зрозуміти? (виймає хусточку і починає плакати на плечі у Свинського). Я так довго ... так довго мріяла (плаче) зустріти людину, що заступила б бідній вдові її мужа, що була б батьком для її дітей ... (Ридає. Витирає очі хусточкою, з хусточки випадає стошилінговий банкнот. Вона не бачить) Що ж я вам дам, як нема в мене на господарці жодного пфеника ...

Свинський: Пані, можу вас порадувати. У вас є 100 шилінгів. Ось вони випали з вашої хусточки. Отже це якраз та сума, яка мені потрібна. (Ховає гроші. Бере Язичківську і відводить до дверей. Гукає в коридор) Слідуючий!

Входить дядько Омелько Розбийгорщок.

Свинський ніяковіє, відступає назад.

Омелько: А що я вас, пане, тее, як його, Свинський, запитаю.

Свинський: Я слухаю.

Омелько: Чи ви й справді кудись нас хочете везти, чи все це, так би мовити, тее, як його? ...

Свинський: Ну, звичайно, справді.

Омелько: А скажіть мені, пане Свинський, чи в тій Нікарагуві рябу корову можна буде купити?

Свинський: А як же, а як же.

Омелько: А чи є ж там рябі корови? Бо в мене в Охтирці була ряба, і я знов таку хочу.

Свинський: То й будете мати.

Омелько: А хату там можна побудувати таку, як в Охтирці була?

Свинський: Звичайно, можна.

Омелько: А комуністів там нема?

Свинський: Нема ні одного.

Омелько: І у колгосп не поженуть?

Свинський: Безумовно, ні.

Омелько: От там, мабуть, добре жити. (замислився). А чи ви мені, пане Свинський, рублів чи пак шилінгів 200 не позичили б? Як приїдемо в тую Нікарагуву, їй - богу, віддам.

Свинський: Знаєте ... г-м-г-м ... у мене тепер немає при собі грошей.

Омелько: (багатозначно). Ну, то, мабуть, ми й не поїдемо. Ані я, ані ви! (Пішов).

Свинський: Зачекайте. Я згадав. У мене в течці є кілька шилінгів. Нате вам 100, ну нате 150. Більше нема, такі, знаєте, видатки. (Омелько забрав гроші і пішов).

Свинський: Що, вже всі?

Омелько: (з дверей) Оце я останній.

Свинський: Добре. Скажіть, нехай не розходяться. За п'ять хвилин лікар Ридинус, що прибув вчора літаком з Нікарагуа, почне медичний огляд.

Омелько виходить. **Свинський** пішов до іншої кімнати.
Сцена порожня.

Відчиняються двері з коридору. Заглядає ред. Тремтій.

Входить навшпиньки в кімнату.

Стефко: (з дверей) Пана лікаря Рицинуса ще нема?

Тремтій: Немає. Заходьте, поговоримо.

Стефко, футболіст, здоровенний, як тур, заходить.

Тремтій: А ви, Стефко, хіба також їдете в Нікарагуа?

Стефко: Що? В Нікарагуа? У мене в кишені віза і оплачений переїзд до Америки. За тиждень їду. Ваша Нікарагуа мене не цікавить. Там і копаного м'яча ніколи не бачили. Що я там буду робити?

Тремтій: Стефцю! Любий! Я так боюся йти на ту комісію. Я і недочуваю, і недобачаю, і ліва нога в мене трясеться, і від хвилювання бігунка нападає. І з легенями не все добре. Стефцю, любий. Буду вас просити: підійти за мене до лікаря!

Стефко: Не можу, бо я вже обіцявся іншим.

Тремтій: Кому саме?

Стефко: Панові Долярникові.

Тремтій: Стефцю, коханий! Я знаю Долярника. Він вам більше шлякянки коньяку не дасть. А я даю цілу пляшку. Подумайте — цілу пляшку. (Стефко думає).

Та що ви так довго думаєте! Ви йдете замість мене на медичний огляд до доктора Рицинуса. Згода?

Стефко: Дві пляшки!

Тремтій: Ой, який ви! Ну, най буде дві. Одну даю зараз, другу після проходження лікарського огляду.

Стефко і ред. Тремтій виходять. За півхвилини з інших дверей входять Свинський і лікар Рицинус у білому халаті.

Свинський: Гір!

Рицинус: Я-я. (Свинський пішов).

Рицинус: (відкриває двері, показує 3 пальці) Драй! Шнель.

Входять: Долярник, Паскаренко, Стефко.

Рицинус: Генде! (Йому показують руки).

Рицинус: Цінге! (Висолоплюють язика).

Рицинус: Заген зі: А-а!

Всі: А-а!

Рицинус: Зітцен зі! (сідають на підлогу).

Рицинус: Леген зі! (лягають).

Рицинус: Ауфштеен! (Встають). Абер шнель. Нікс гут. Нох айнмаль. (Знову лягають).

Рицинус: Шпрінген! (Плигають на карачках). Гут, гут. Ауфштеен. Унд ерстер, комен зі гер. (Розглядає Долярника, мацає м'язи, вистукує зі всіх боків). Гут. Карашо. Наме?

Долярник: Долярник Михайло.

Рицинус: (записує). Гут. Нексте.

Паскаренко: (підходить).

Рицинус: (оглядає Паскаренка). Гут. Наме?

Паскаренко: Паскаренко Іван.

Рицинус: (записує). Гут - гут. Карашо. Нексте.

Стефко: (підходить).

Рицинус: (показує на його руку вище ліктя) Вас іст дас? Ду біст ес-ес-ман! Нікс гут! Пошоль вон! (Стефко пішов).

Рицинус: (лишається сам. Щось роздумує). Магістр Свинський, комен зі зофорт.

Свинський: (входить). Ну, що сталося?

Рицинус: (чистою укр. мовою) Ось що, пане магістре. Якщо ви мені не дасте обіцяних грошей, я припиняю працю.

Свинський: Гроші по закінченню праці.

Рицинус: В такому разі я пішов. (Скидає халата).

Свинський: Ви думаете, я нікого не знайду, крім вас? Погоджується на 200 шилінгів — добре. А ні, — йдіть собі, куди хочете.

В цю хвилину у вікно вскакує редактор Тремтій. За ним женеться Стефко.

Свинський: Що сталося, панове?

Тремтій: Ой, рятуйте! Він мене хоче зарізати!

Свинський: Сядьте, пане редакторе, заспокойтесь!

Стефко: Та де ж та правда на світі! (до Свинського). Він мені обіцяв заплатити ще пляшку коньяку після медичного огляду, а тепер не дає.

Тремтій: Пане магістре! Розсудіть ви: як я можу йому платити, коли його пан доктор відкинув. (Осмілів, до Стефка). Ти ще мені заплатиш за першу пляшку! Що я тебе даром поїв?

Свинський: (до Стефка) Ви, пане, звільніть помешкання. (Стефко пішов. До Тремтія). Говоріть, що сталося? Говоріть все, як є: він (показує на Рицинуса) нічого по-нашому не розуміє.

Тремтій: Бачте, пане магістре, така справа. Я найняв хлопця, щоб він пройшов за мене лікарську комісію, а його відкинули. То я ж не мушу тепер йому платити.

Свинський: Звичайно, ні. Але слухайте, пане редакторе. Дайте мені яку сотку шилінгів, і я вам цю справу поладжу. Ніякий лікар вас не відкине, коли я вас буду по-пирати.

Тремтій: (витягає гроші).

Рицинус: (дивиться на гроші, бере їх з рук Тремтія) Остеррайхіше гельд? Їх зее ерсте маль остеррайхіше гельд. (ховає гроші до кишені).

Свинський: (до Рицинуса) Гм-гм ... (хоче щось сказати)

Рицинус: Нексте драй! Комен зі зофорт!

Входять: Язичківська, Стара емігрантка. За ними — Стефко з палицею.

Стефко: Я вам покажу! Я вас всіх порозганяю! (кидається до Тремтія. Загальна колотнеча).

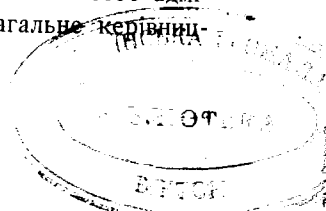
III. ДІЯ

Кімната першої дії. З-за “коцу” визирає Омелько.

Долярник: (міркує вголос) Ляйка “три-це”, 400 долярів американських, 300 канадійських, перстень з діамантом, перстень з рубіном, годинник “штопор” — але він в Нікарагуа нічого не варт ... П'ятьдесят руських десятків ... Їх, мабуть, треба продати і перевести на доляри. Радіо “Філіпс” — воно скрізь ціниться. Ящик з німецьким технічним приладдям. Теодоліт, нівелір, готувальня ... Німецьке приладдя в Нікарагуа ціниться дорожче, ніж американське. Ще лишається 30 тисяч австрійських шилінгів ... (стук в двері). Прошу, прошу.

Язичківська: (вбігає) Пане інженерцю! Чули, яка новина, я тепер тільки дізналася. Мариську не взяли до Нікарагуа. Може ви вже знаєте? Це було тиждень тому, в той день, як від'їхав пан магістр Свинський. Пан магістр загадав Марисьці підписатись, а вона не вміє. Ну, ви подумайте! А вона ж казала, що по матурі!

Долярник: Цікаво. цікаво. (пауза). А я, знаєте, сиджу і будую пляни на майбутнє. В найгіршому випадку, коли не пощастить влаштуватися при комітеті, можна буде побудувати фарму. Наш пан редактор на тваринництві трохи розуміється, особливо на птахах. Він же писав “Основи качкознавства”. Пан Омелько буде працювати на ріллі. Ви, пані, можете керувати кухонними справами, а мені прийдеться взяти на себе адміністративно - фінансовий відділ і загальне керівництво.

Долярник: (задоволено) А мене лише на 200!

Стара емігрантка: Ах, што деньгі! Он уввоз фамільную драгаценность баронов Едельгунд!

Омелько: А я й знав, що воно так буде.

Долярник: Що ви знали, пане Омельку! Ви завжди забагато знаєте!

Тремтій: А коли знали, то навіщо дали себе одурити?

Омелько: Хто? Я? А чи ви бачили, щоб я йому платив хоч одну копійчку?

Язичківська: Справді, не платив! ...

Омелько: Бо я його, цього Свинського, ще з Харкова знаю. Він на Благбазі мясом торгував. А тепер, бач, під консула підделався. І не пізнав би, якби не бородавка над бровою. О! Жулік був, не приведи Господи! Мнясом з крадених корів торгував, або здохлятиною. А найбільше займався він ковбасами. Ото впіймає, було, kota чи собаку — і на ковбасу ...

Стара емігрантка: Ах, мне дурно! ... (хотіла знепритомніти, але, побачивши, що на неї ніхто не звертає уваги, передумала).

Долярник: Але я від вас цього не чекав, пане Омельку! (кричить). Ви спільник цього шахрая і мусите за нього відповідати!

Язичківська: (біжить в куток, де за "коцом" знаходиться Омелько). Віддай моїх 300 шилінгів! Бийте його, Ірода!

За нею мчать Долярник, Тремтій, Стара емігрантка. "Коц" обривається, галас, метушня, ламається ліжко; хтось падає...

В цю мить в кімнату заходить Паскаренко.

Паскаренко: (кричить) Сільодкі! Цитрини! Родзинки! Кому сільодкі!

725

Tall. Graf. "CHAMPION"

J. V. Gonzalez 2375

T. A. 50 - 7375

